

Petersværft

Petersværft er en lille privat havn med en 69 m lang bro, der tilhører godset Petersgård ud til Ulvsund. Det var oprindeligt en værftshavn ejet af den københavnske skibsreder og storkøbmand Peter Johansen. Ifølge en kongelig instruktion udstedt i 1804 skulle der være en fastlods og en reserve-lods ansat ved Petersværft Lodseri. Foto: Langebæk Lokalhistoriske Arkiv, ca. 1900-1920.

Lodseriet havde ansvar for lodsningen i løbet mellem Kalvehave og Vordingborg. I begyndelsen var det en lokal bonde, Ole Nielsen, der var lods. Senere blev hans to sønner reservelodser. Skibe, der kom østfra, skulle anmode om lods øst for Langø, hvis de skulle passere Langvred (Langø Vrid). Kom de fra vest, skulle de anmode om lods ved Stammenakke. Steges lodser måtte ikke lodse længere end til Langvred, og Vordingborgs lodser måtte ikke lodse længere end til Stammenakke.

Petersværft Lodseri opstod, fordi der over længere tid var kommet henvendelser fra skippere, der havde besvær med sejladsen i løbet mellem Vordingborg og Kalvehave til Langvred.

Så i 1801 blev overlods, kommandørkaptajn Poul Løwenørn opsøgt af en bonde fra egnen, Ole Nielsen, som ansøgte om at blive lods i farvandet med station ved Petersværft, som på det tidspunkt var ejet af staten. Efter forhandlinger fandt man frem til et hus, som lodsens kunne overtage. Men selv om Admiralitetet havde godkendt projektet, og Løwenørn tog på inspektion til Petersværft i april 1802, fik Ole Nielsen den 22. april at vide, at "lodsindretningen på Petersværft må bortfalde".

Henvendelserne fra søfarende og handlende fortsatte dog, og i marts 1804 kom udspillet fra Admiralitetet. Nogle skippere fra Korsør ønskede en lods ved Langvred og anbefalede Ole Nielsen, der kunne fremlægge beviser på, at han havde lodset kongelige transportfartøjer.

Forhandlingerne om en lodsbolig blev genoptaget og i juli kom der skred i sagen. Ole Nielsen sendte en lodsansøgning og fik i september samme år lodspatent. Og i november forelå der en lodsanordning og en instruks. Og så kunne Ole Nielsen flytte ind i lodshuset ved havnen.

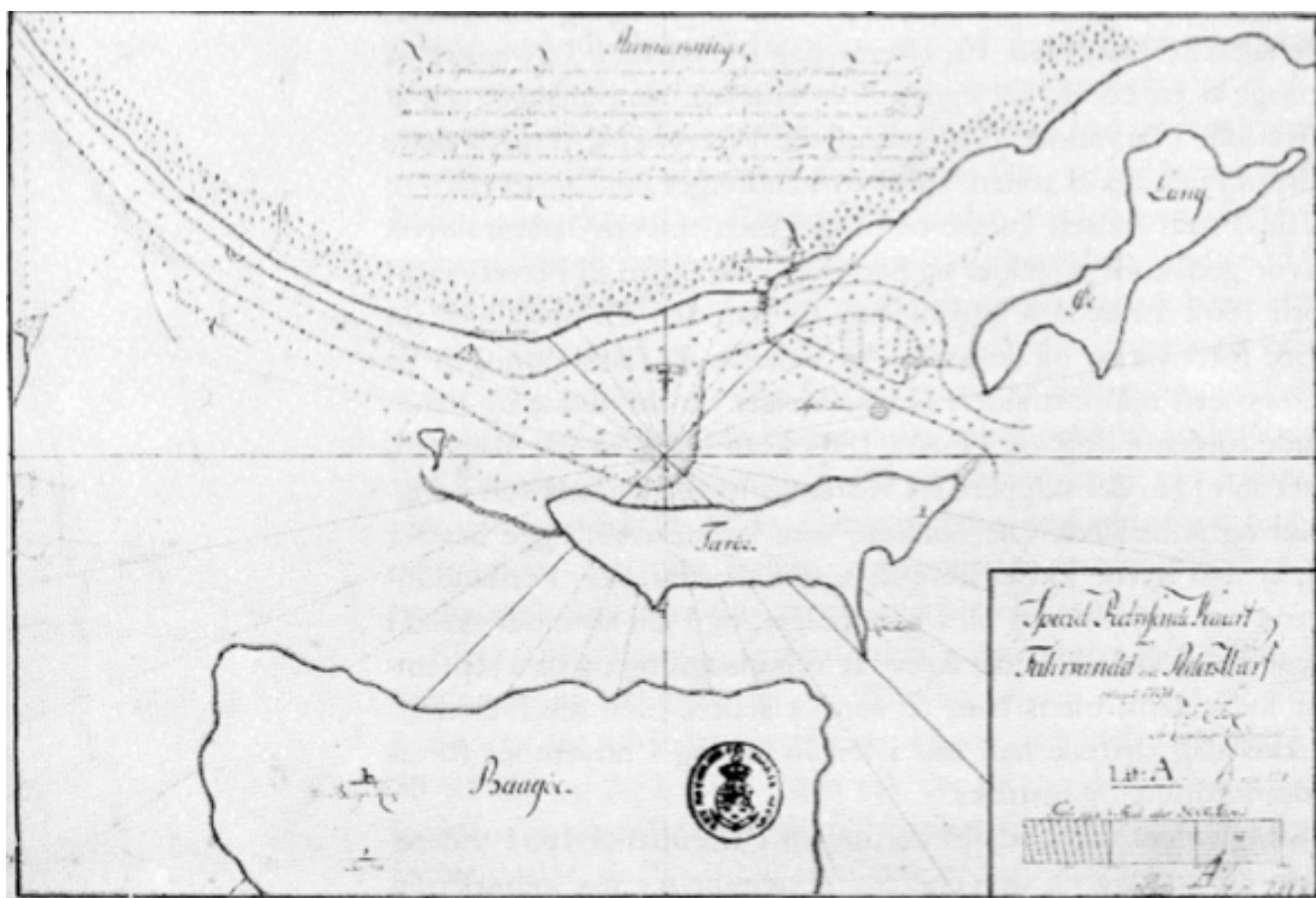
Men der var problemer med Ole Nielsen. Han klagede over boligforholdene og ønskede mere jordtilliggende, end der var bevilget. Og han forsømte sin indberetningspligt.

Der blev derfor rejst en sag mod ham og fældet dom over ham. Men der vedblev med at komme klager ham. I et tilfælde gik han ikke ud, selv om han stod på lodsbroen. I et andet tilfælde måtte en fransk kaper lægge bi, mens Ulvshalelodsens trak ham ud af sengen. Han brugte grovheder og ukvemsord over for en Søløjtnant Iborn, som straffede ham ned 21 tampeslag.

Lodshuset blev omkring 1850 overført til Tærø. Derfor byggede staten et nyt lodshus i 1904. Det nedbrændte dog til grunden i 1915 efter et lynnedslag, og derfor blev der opført et nyt i 1916 med økonomisk bistand fra Statsbrandforsikringsfonden. Til lodshuset hørte 4 tdr. land. Det vides ikke, hvornår lodseriet blev nedlagt.

Stedet hedder Petersværft, fordi skibsreder Peter Johansen oprettede et skibsværft, der fik 80 ansatte. Men det var svært at få uddannede skibsbyggere til at flytte fra København til skibsværftet. Og det var svært at få de rette materialer frem til tiden pga. tidens bureaukrati. Så der blev ikke bygget mange skibe. Der var 80 ansatte, da værftet startede. Værftet var især beskæftiget med at bygge kanonbåde og kanonjoller under englandskrigene 1801-1814, men isvintre og mangelfuld bistand fra flådeledelsen endte i 1814 med, at værftet blev lukket i 1814.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

Kortet over farvandet ved Petersværft og Langø Vred er opmålt af kaptajnløjtnant F.C.Fisker i 1791